

Факултет Правни

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

(Број захтева)

Веће научних области правно-економских наука
(Назив већа научне области коме се захтев упућује)

(Датум)**ЗАХТЕВ****за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији
за кандидата магистра наука који брани дисертацију према ранијим прописима**

Молимо да, сходно члану 47. ст. 5. тач. 4. Статута Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета", број 162/11-пречишћени текст, 167/12, 172/13 и 178/14), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији:

КАНДИДАТ Мр Јасмина (Никола) Киурски

(име, име једног од родитеља и презиме)

пријавила је докторску дисертацију под називом:

„Начело опортунитета кривичног гоњења“из научне области: **кривично право**

06.07.2010. својим актом под бр. 02

Универзитет је дана број: 020-2576/24-10 дао сагласност на предлог теме докторске дисертације која је гласила:**„Начело опортунитета кривичног гоњења“**

Комисија за преглед и оцену докторске дисертације образована је на седници одржаној 21. септембра 2015. године, одлуком факултета под бр. 04-1554/2, у саставу:

	Име и презиме члана комисије	звање	научна област	Установа у којој је запослен
1.	Др Милан Шкулић	редовни професор	кривично право	Универзитет у Београду Правни факултет
2.	Др Горан Илић	редовни професор	кривично право	Универзитет у Београду Правни факултет
3.	Др Саша Кнежевић	редовни професор	кривично право	Универзитет у Нишу Правни факултет

Напомена: уколико је члан Комисије у пензији навести датум пензионисања.

Наставно-научно веће факултета прихватило је реферат Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације на седници одржаној дана 21. децембра 2015. године

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

- Прилог:
1. Реферат комисије са предлогом
 2. Акт Наставно-начног већа факултета о усвајању реферата
 3. Примедбе дате у току стављања реферата на увид јавности, уколико је таквих примедби било
 4. Одлука о продужењу рока за одбрану докторске дисертације
 5. Електронска верзија.

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета Универзитета у Београду, донетом на седници од 21. септембра 2015. године, одређени смо за чланове Комисије за преглед и оцену докторске дисертације кандидаткиње мр Јасмине Киурски под називом: „Начело опортунитета кривичног гоњења“. У том својству, Наставно-научном већу подносимо следећи

РЕФЕРАТ
О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

1.1. Подаци о кандидату

Мр Јасмина Киурски је рођена 8. јануара 1959. године у Крупњу, где је завршила основну школу и гимназију. Кандидаткиња је 1981. године дипломирала на Правном факултету Универзитета у Београду, а 1983. године је положила правосудни испит. Удата је и мајка двоје деце.

Академски назив магистра правних наука кандидаткиња је стекла 1999. године, када је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу одбранила магистарску тезу под насловом "Мера безбедности забране вршења позива, делатности или дужности". Значај овог магистарског рада огледа се пре свега у чињеници да је у нашој тадашњој кривичноправној литератури био веома уочљив недостатак студије која целовито обрађује ову меру, а кандидаткиња је својим радом значајно допринела бољем сагледавања места мера безбедности у систему кривичних санкција у нашој земљи, те указала на читав низ значајних практичних проблема повезаних са овом мером безбедности, уз указивање на могући адекватни начин њиховог успешног решавања.

Мр Јасмина Киурски је у периоду од 1982. до 1988. радила као приправник и стручни сарадник у Другом општинском тужилаштву у Београду. Од 1996. до 1988. године је на функцији заменика Првог општинског тужиоца у Београду, а од 1996. до 2003. године је обављала функцију заменика Округног тужиоца у Београду. Од 2003. до 2009. године мр Јасна Киурски је на функцији заменика Републичког јавног тужиоца, а од 1. јануара 2010. године обавља дужност првог заменика Апелационог јавног тужиоца у Београду.

Мр Јасмина Киурски је учествовала у раду неколико важних радних група и комисија за израду правосудних закона, као и иначе, закона важних за

правосуђе: члан Комисије за спровођење националне стратегије реформе правосуђа, члан Комисије за обуку судија и јавних тужилаца, члан Радне групе за обуку тужилаца, члан Радне групе за утврђивање основних начела за израду системских закона за регулисање правосуђа, Председник Радне групе за израду Закона о јавном тужилаштву, Закона о Државном већу тужилаца,; члан Радне групе за израду текста Законика о кривичном поступку са новим правним институтима,; носилац и руководилац Прве радне групе пројекта "Казнена политика" (утицај јавног тужилаштва на казнену политику судова Републике Србије) поводом пројекта Подршка Удружењу тужилаца Србије", од стране Амбасаде Краљевине Холандије,; члан међународног пројекта "Обрада лица места - увиђај" у сарадњи са МУП-ом Републике Србије и Краљевином Шведске, Београд, 2006. године; члан Радне групе за израду текста радне верзије Закона о Националном институту за обуку у правосуђу.

Мр Јасмина Киурски је завршила обуку за предавача за тренинг тренера за "Имплементацију Законика о кривичном поступку", а потом у својству предавача „Имплементација ЗКП“ и „Едукација ЗКП“ обавила већи број предавања на територији Републике Србије у организацији Правосудног центра. Имала бројна уводна излагања на стручним скуповима и округлим столовима на тему Казнена политика судова, Вредновање рада јавних тужилаца, презентација радних верзија Закона о јавном тужилаштву и Закона о Државном већу тужилаца, Организација и положај јавног тужилаштва, Спречавање и сузбијање савремених облика криминалитета итд .. одржаних у сарадњи са међународним организацијама (OEBS, OSCE, Савет Европе, ABACELLI, CIDA). Мр Јасмина Киурски је и предавач на Правосудној академији Републике Србије.

Мр Јасмина Киурски је поред претходно наведене магистарске тезе, написала и објавила следеће радове:

- 1.,Осврти на нека процесно правна питања стварне надлежности у кривичном поступку“, Билтен Окружног суда у Београду број 21-22/1984.
- 2.,Кривичноправна заштита оштећене уговорне стране у ништавним уговорима“, Правни живот број 1/1988, Београд.
- 3.,Основи за одређива притвора“, Судска пракса бр. 8/1991, Београд.
- 4.,Кривично гоњење за кривична дела предвиђена у члану 168. и 169. Закона о девизном пословању“, зборник: Улога и задаци финансијске полиције и сузбијање финансијских деликата, Београд, 1994. године.
- 5.,Кривична дела из Закона о девизном пословању“, зборник: Финансијски деликти и актуелна питања организације и рада финансијске полиције и имунитет, Београд, 1995. године.
- 6.,Стварна надлежност у кривичном поступку“, Избор судске праксе број 10/1995, Београд.
- 7.,Закон о наслеђивању са судском праксом“, Центар маркетинг, Београд, 1995. године.
- 8.,Смртна казна и малолетници“, зборник: Смртна казна-вечна дилема, Херцег Нови, 1996. године.
- 9.,Убиство и нужна одбрана“, Правни живот број 9, том бр. 1, Београд, 1997. године.

10. „Накнада штете лицима неосновано лишеним слободe“, Правни живот број 9, том бр. 1, Београд, 1998. године.
11. „Мера безбедности забране вршења позива, делатности или дужности“, Билтен Републичког јавног тужилаштва, број 1-2/2001, Београд, 2001. године.
12. „Медији и презумпција невиности у кривичном поступку“, Правни живот број 9, том бр. 1, Београд, 2001. године.
13. „Право на браниоца у преткривичном поступку“, Правни живот број 9, том бр. 1, Београд, 2002. године.
14. „Насиље у породици“, часопис „Темида“ број 2, Београд, 2003. године, Конференција „Правна заштита од насиља у породици“, Златибор, 2003. године.
15. „Начело опортунитета“, Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода и кривично законодавство Србије и Црне Горе, Удружење за кривично право и криминологију Србије и Црне Горе, Златибор, 2004. године.
16. „Посебни кривични поступци и нове тенденције у савременој науци кривичног права“, Нове тенденције у савременој науци кривичног права и наше кривично законодавство, Удружење за кривично право и криминологију Србије и Црне Горе, Златибор, 2005. године.
17. „Улога јавног тужиоца у гоњењу починилаца насиља у породици“, Конференција: Заштита од насиља у породици у избегличкој и расељеничкој популацији у Републици Србији, Мрежа хуманитарних правних канцеларија, Београд, 2005. године.
18. „Кривична дела против полне слободe“, Конференција: Кривични законик, Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање, Београд, 2005. године.
19. „Правна етика-етика јавних тужилаца Србије“, Скрипте за студенте на правном факултету Унион у Београду, Београд, 2006. године.
20. „Положај јавног тужиоца према одредбама Устава и решењима новог Закона о јавном тужилаштву“, Устав Републике Србије, кривично законодавство и организација правосуђа, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Златибор, 2007. године.
21. „Улога јавног тужилаштва у борби против организованог криминала“, Међународна конференција: Политика супротстављања организованом криминалу, Београд, 21-22. новембар 2008. године.
22. „Законска казнена политика-Могућност утицаја јавног тужиоца на политику сузбијања криминалитета“, Публикација-Јавно тужилаштво, полиција, кривични суд и сузбијање криминалитета, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Београд, 2008. године.
23. Рецензент „Јавнотужилачки приручник“, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Београд, 2008. године.
24. „Субјекти и радње у истрази“, Ревизија за криминологију и кривично право број 2, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Београд, 2008. године.
25. „Радна група за израду радне верзије законског текста и њен допринос квалитету законске нормe“, Канадски пројекат за реформу правосуђа у Србији под називом „Законодавни поступак и казнено законодавство“, Београд, 2008. године.

- 26., „Начело опортунитета кривичног гоњења у поступку према пунолетним учиниоцима кривичних дела“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу и Канадски пројекат за реформу правосуђа у Србији „Опортунитет кривичног гоњења као инструмент ефикасности кривичног поступка и изрицања алтернативних кривичних санкција“, Београд, 2008. године.
- 27., „Злоупотреба права и њен утицај на ефикасност рада“, Канадски пројекат за реформу правосуђа у Србији „Јавни тужилац као субјект ефикасности посзупања у кривичним стварима“, Београд, 2009. године.
- 28., „Аутентично тумачење правне норме“, Канадски пројекат за реформу правосуђа у Србији „Тумачење казнено правне норме и адекватност примена“, Београд, 2009. године.
29. Рецензент монографије „Улога и могућност јавног тужиоца у заштити жртава кривичног дела“, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Београд, 2009. године.
- 30., „Вредновање рада јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца“, Ревизија за безбедност број 6/09, Центар за безбедносне студије, Београд, 2009. године.
- 31., „Реформа правосуђа у Србији“, Преглед Република Србија, информативно-документарни тромесечник број 4, Београд, 2009. године.
- 32., „Опстанак“, Тужилачка реч, гласило Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, број 15, Београд, 2010. године.
- 33., „Алтернативне кривичне санкције у Кривичном законнику Србије и стандарди Европске уније“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Кривично законодавство Србије и стандарди Европске уније, Златибор, септембар 2010. године.
- 34., „Положај и овлашћења јавног тужиоца у поступку пружања међународне правне помоћи“, Пројекат „Усаглашеност домаћих прописа са институтима Европске уније у области међународне правне помоћи у кривичним стварима и препоруке за хармонизацију“, Београд, 2010. године.
- 35., „Трговина људима у законодавству Републике Србије“, Пројекат „Борба против сексуално и родно заснованог насиља“, Кривичноправна заштита-приручник, Правосудна академија, Београд, 2011. године.
- 36., „Опортунитет кривичног гоњења и досадашња искуства у његовој примени“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Нова решења у кривично процесном законодавству-теоретски и практични аспект, Златибор, 2011. године.
- 37., „Међународна кривичноправна сарадња и оштећена лица“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Међународна научна конференција „Европске интеграције и међународна кривичноправна сарадња“, Београд, 2011. године.
- 38., „Настанак и историјски развој мера безбедности“, Ревизија за криминологију и кривично право, број 2-3/2011, Београд, 2011. године.
- 39., „Примена начела опортунитета у пракси-изазови и препоруке“, Пројекат подржан од Амбасаде Холандије, Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије и Партнери за демократске промене Србије, Београд, 2012. године.

40. „Национално законодавство од значаја за супротстављање насиљу у породици“, „Ка бољој заштити жртава насиља у породици-одговор правосуђа“, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Пројекат USAID-JRGA, Београд, 2012. године.

41. „Споразум о признању кривичног дела и извршење кривичне санкције утврђене у споразуму“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Актуелна питања кривичног законодавства (нормативи и практични аспекти), Златибор, 2012. године.

42. „Нарко криминал и (не) реаговање државе“, Међународни научни скуп-Тешки облици криминалитета и државна реакција, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Требиње, 2013. године.

43. „Редовни правни лекови“, Приручник за примену Законика о кривичном поступку, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, 2013. године.

44. „Жалба јавног тужиоца и казнена политика“, „Казнена политика као инструмент државне политике на криминалитет“, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Бања Лука, 2014. године.

45. „Значај увиђаја као доказне радње за истрагу“, „Тужилачка истрага-регионална кривичнопроцесна законодавства и искуства у примени“, Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2014. године.

46. Рецензент Приручника за практичну примену комуникационе стратегије у кривичном поступку „Тужилаштво и јавност“, Мисија ОЕБС у Србији и Краљевина Холандије, Београд, 2014. године.

47. „Јавни тужилац и заштита људских права у кривичном поступку-механизми заштите“, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије и Фондација за отворено друштво-Србија, Београд, 2014. године.

1.2. Подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидаткиње мр Јасне Курски носи наслов „Начело опортунитета кривичног гоњења“, има 420 странице А 4 формата (фонт *Times New Roman* 12, проред 1,5, маргине 30 mm) и у потпуности је у складу са захтевима Универзитета у Београду у погледу форме и садржаја докторске дисертације.

У дисертацији се налази насловна страна на српском и енглеском језику, страна са информацијама о ментору и члановима комисије, страна са подацима о докторској дисертацији на српском и енглеском језику, укључујући резиме на српском и енглеском језику и кључне речи, девет страница садржаја, попис литературе на 23 странице и биографија аутора, која укључује укупно 7 страница.

Истраживачку грађу за докторску дисертацију чине законски текстови, судска пракса, различити монографски научни радови, уџбеници, зборници радова, научни чланци и студије. Анализирано је више од десетина одлука, донесених од стране надлежних јавних тужилаштава.

Садржајем дисертације обухваћена су уводна разматрања, шест поглавља и закључак, са укупно 416 фуснота у тексту. Списак цитиране литературе обухвата библиографске јединице, не укључујући цитиране одлуке, а израђен је и посебан списак коришћених правних извора међународног и домаћег порекла.

2. Предмет и циљ дисертације

Основни предмет докторске дисертације је начело опортунитета кривичног гоњења, које се излаже, како као изузетак у односу на начело легалитета официјелног кривичног гоњења, тако и самостално, као вид деловања одређених дискреционих овлашћења јавног тужиоца.

У раду се као основни предмет анализира начело опортунитета кривичног гоњења у односу на јавног тужиоца, које постоји у две основне ситуације: 1) у поступку према малолетницима, када се оно своди на могућност јавног тужиоца да у два случаја из разлога целисходности, односно (не)сврисходности, не покрене поступак према малолетнику, иако су за то иначе испуњени сви други потребни законски услови и 2) могућност поступања по опортунитету кривичног гоњења у предистражном поступку који претходи скраћеном поступку, када се ради о неким релативно *лакшим кривичним делима*, што је могуће у два облика: а) случај *условљеног опортунитета* кривичног гоњења, те б) случај поступања по опортунитету кривичног гоњења услед *стварног кајања* осумњиченог, уз испуњење и других потребних услова.

У докторској дисертацији се уочава и да елементи начела опортунитета кривичног гоњења постоје и у споразуму о признању кривичног дела, који поред оних елемената свог садржаја који су обавезни, може садржати и одређене *факултативне елементе*: 1) изјаву јавног тужиоца о одустајању од кривичног гоњења за кривична дела која нису обухваћена споразумом о признању кривичног дела, што представља облик опортунитета кривичног гоњења, при чему нису утврђени било какви посебни критеријуми (са становишта целисходности, оправданости одустанка и сл.), за такву одлуку јавног тужиоца, већ је то потпуно препуштено његовој слободној оцени; те 2) изјаву окривљеног о прихватању обавезе која се иначе може одредити у оквиру поступања јавног тужиоца према начелу условљеног опортунитета кривичног гоњења (одлагање кривичног гоњења у предистражном поступку), а под условом да природа обавезе омогућава да се започне са њеним извршењем пре подношења споразума суду

У раду се објашњава да условљени опортунитет кривичног гоњења представља једну врсту „хибридне“, односно по свом карактеру мешовите кривичнопроцесне установе, која има елементе како класичног *непокретања кривичног поступка* због нецелисходности, тако и елементе *опроштаја учиниоцу* кривичног дела, уколико он испуњењем одређених обавеза ту специфичну аболуцију „заслужи”.

С обзиром на карактер тих обавеза у оквиру механизма условљеног

опортунитета кривичног гоњења, које у одређеној мери имају сличности и са неким кривичним санкцијама (на пример, са новчаном казном, као и са радом у јавном интересу), овом установом се, у одређеној мери, може остварити и *сврха кривичног санкционисања*, а да при том, у формалном смислу, не долази до кажњавања и неких уобичајених штетних последица извршења казне нити наступа тзв. стигматизација осуђиваности.

Поред тога, с обзиром на карактер неких од обавеза које се намећу окривљеном и које он, уз сагласност оштећеног прихвата, у докторској дисертацији се примећује да ово кривичнопроцесно решење у себи потенцијално садржи и неке елементе *помирења* између окривљеног и оштећеног, односно њиховог поравнања, што иначе, када су у питању релативно лакша кривична дела, представља једну од истакнутијих тенденција у савременом кривичном поступку. Овако одређени предмет истраживања у погледу условљеног опортунитета кривичног гоњења је кандидаткињи омогућио и да у раду прави одређене паралеле између класичне судске функције у кривичном поступку и функције јавног тужиоца.

Циљ докторске дисертације је да се анализирањем свих релевантних аспеката начела опортунитета кривичног гоњења, што се чини како нормативном анализом законског текста, тако и спровођењем емпиријских истраживања. На овај начин се детаљном анализом релевантних законских норми, уз навођење и анализу низа случајева из праксе, уочавају све потенцијалне предности, али и могуће мане одговарајућих законских решења и начина на који се у пракси примењују законске одредбе које се тичу начела опортунитета кривичног гоњења.

У докторској дисертацији се објашњава да је једно од основних начела кривичног поступка начело легалитета официјелног кривичног гоњења прописано Закоником о кривичном поступку, по којем је јавни тужилац дужан да без одлагања предузме кривично гоњење кад постоје докази из којих произилази основана сумња да је одређено лице учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности. Обавеза јавног тужиоца да врши функцију кривичног гоњења настаје тек када се испуне сви законом предвиђени услови, који могу бити стварне и правне природе. Услови стварне природе претпостављају постојање основане сумње да би се против одређеног лица могао водити кривични поступак за одређено кривично дело, док правни услови за отварање кривичног поступка подразумевају постојање елемената кривичног дела и процесних претпоставки, односно одсуство околности које искључују кривично гоњење, као што су застарелост, амнестија и помиловање.

Јавни тужилац захтева покретање кривичног поступка по службеној дужности *ex officio* (начело официјелности) без обзира на вољу оштећеног. У докторској дисертацији се анализирају законска решења, сходно којима је Законик о кривичном поступку одступио од строгог начела легалитета кривичног гоњења увођењем могућности за поступање према начелу опортунитета кривичног гоњења следећи тако општи светски тренд у кривичном процесном

праву обележен могућношћу договора између учесника у кривичном поступку и идејом реститутивног правосуђа. Наиме, релевантне одредбе Законика о кривичном поступку предвиђају модалитет могућег поступања јавног тужиоца у процесу одлучивања о кривичном гоњењу према начелу опортунитета у ситуацијама када се ради о кривичним делима релативно мањег значаја уз спремност осумњиченог да испуни једну или више законом предвиђених мера, односно ако услед стварног кајања осумњиченог који је спречио наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично.

Кандидаткиња је спровела одговарајуће практично истраживање, као и анализу постојећих статистичких података, те проверавала функционисање начела опортунитета кривичног гоњења у пракси, да би на основу тога, извела аргументовани закључак, како о функционалности постојећих законских одредби, тако и о могућем правцу будућих законских модификација.

Све претходно наведено јасно указује на велику актуелност теме, односно предмета докторске дисертације, која је од великог, како научног, тако и практичног значаја. Циљ докторске дисертације је да се подробно објасне све особености законског механизма начела опортунитета кривичног гоњења, укаже на одређене нејасноће у законском тексту и формулише одговарајуће предлоге у *de lege ferenda* смислу. Тај циљ је кандидаткиња у потпуности остварила.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

Основна хипотеза докторске дисертације почива на констатацији да давање ширег значаја поступању јавног тужиоца по начелу опортунитета кривичног гоњења у поступку који се води против пунолетних окривљених објективно омогућава да просечни кривични поступак постане значајно бржи и ефикаснији, а да то истовремено не буде скопчано са слабијим квалитетом решавања предмета кривичног поступка, нити са повређивањем интереса оштећеног кривичним делом.

Када је реч о поступку према малолетницима, основна хипотеза докторске дисертације се темељи на констатацији да је у том поступку начело опортунитета кривичног гоњења већ сада веома широко заступљено, али да се релативно мало користе могућности условљеног опортунитета кривичног гоњења које се односе на примену васпитног налога.

У вези с претходно наведеном хипотезом стоји хипотеза да је разлог на мало коришћење условљеног опортунитета везан како са непостојањем адекватне подзаконске регулативе, тако и са одређеном инерцијом у пракси.

У вези са основном хипотезом стоје и друге хипотезе, које се у истраживању проверавају, да би се извели закључци да ли су оправдане, односно утемељене.

Прва је хипотеза да у случајевима када се примена начела опортунитета кривичног гоњења условљава сагласношћу оштећеног, та сагласност изостаје услед релативно често неувиђања оштећеног да своје интересе пре може остварити у поступку медијације или кроз накнаду штете у оквиру поступања јавног тужиоца према начелу опортунитета кривичног гоњења, него вођењем кривичног поступка. У вези са овим, стоји и хипотеза да оштећени у пракси по правилу, нису довољно обавештени о правима којима и иначе располажу у кривичном поступку, нити и иначе, имају довољно свести о сврси кривичног поступка, што све укупно, такође утиче и на њихов став у погледу могућег поступања јавног тужиоца према начелу опортунитета кривичног гоњења.

Друга хипотеза повезана са основном хипотезом је да се применом начела опортунитета могу остварити веома корисни ефекти на низ субјеката, односно у различитим сферама, што се односи на следеће:

1) Тиме се окривљени за релативно лака кривична дела, не излаже пошто пото, негативним последицама кривичног поступка и осуде и то за кривична дела која у пракси по правилу, подразумевају, одређене релативно благе кривичне санкције, попут мера упозорења, као што су условна осуда и судска опомена, односно евентуално, новчана казна;

2) На такав се начин државни буџет поштеђује неоправданих и великих трошкова скопчаних са класичним начином решавања кривичног предмета;

3) Уколико јавни тужилац поступа адекватно, такав начин решавања кривичног предмета може бити и у интересу оштећеног кривичним делом; те коначно

4) применом начела опортунитета који се условљава тиме што осумњичени прихвата и извршава одређене обавезе, омогућава се и да одређене хуманитарне организације стекну одговарајућа новчана средства, као и да се друштвено корисним, односно хуманитарним радом осумњиченог остваре веома корисни ефекти по друштвену заједницу.

4. Кратак опис садржаја дисертације

Докторска дисертација мр Јасне Киурски под насловом „**Начело опортунитета кривичног гоњења**“ има неколико основних целина подељених у

шест поглавља, односно глава, те структурисаних на одговарајући начин, прилагођен логичном развоју теме истраживања.

У оквиру прве главе доктората дају се уводне напомене, те се потом излаже о појму, значају и оправданост начела опортунитета кривичног гоњења. У раду се затим објашњава механизам настанка, као и историјски развој начела опортунитета кривичног гоњења, правни основ примене начела опортунитета кривичног гоњења, те одговарајућа општа обележја примене начела опортунитета кривичног гоњења у нашем позитивном кривичном процесном праву.

У оквиру прве главе се разматра и улога јавног тужилаштва у правном систему, те се анализирају основна начела која се односе на положај јавног тужиоца у правном систему и посебно у кривичном поступку, што се потом повезује са разматрањем низа разлога у прилог и против деловања начела опортунитета кривичног гоњења (анализа у *pro et contra* смислу).

У другој глави се разматра однос начела легалитета и начела опортунитета, као типична релација норми које су *правило* и оних које су *изузетак*. У оквиру овог дела текста се анализирају како основни процесни механизми поступања јавног тужиоца приликом примене начела опортунитета, тако и одговарајући контролни механизми за правилну примену начела опортунитета, те право оштећеног – жртве на компензацију, као елемент тзв. рестораторне правде као једног од могућих основа примене начела опортунитета.

У другој глави се прво анализира примена начела опортунитета према Законику о кривичном поступку из 2001. године, што је од значаја јер је тим Законом први пут уведен механизма опортунитета кривичног гоњења у наш кривичнопроцесни систем, а што је затим модификовано и каснијим законима о изменама и допунама тог Законика о кривичном поступку. Потом се у овом делу текста анализирају норме сада важећег Законика о кривичном поступку које се односе на начело опортунитета кривичног гоњења. Затим се у овом делу текста анализирају и на одговарајући начин и критички приказују основна правила Упутства Републичког јавног тужилаштва у односу на примену начела опортунитета кривичног гоњења.

У трећој глави се разматра однос начела опортунитета и неких других кривичноправних и кривичнопроцесних механизма. У првом делу ове главе у оквиру текста доктората се анализирају основне релације између дела малог

значаја и начела опортунитета кривичног гоњења, а затим се разматрају елементи начела опортунитета кривичног гоњења у споразуму о признању кривичног дела.

Овде се посебно анализирају упутства Републичког јавног тужилаштва у односу на проблематику споразума о признању кривичног дела уопште, а нарочито у погледу елемената опортунитета кривичног гоњења у оквиру оваквог страначког споразума и одговарајуће сумарне кривичнопроцесне форме. Потом се у оквиру ове главе анализирају основни елементи начела опортунитета кривичног гоњења у поступку против правних лица, који је релативно нови тип кривичног поступку у нашем позитивном кривичном процесном систему.

Четврта глава докторске дисертације је посвећена објашњавању и анализи основних облика одступања од начела легалитета кривичног гоњења у позитивном кривичнопроцесном систему Србије. Кандидаткиња у оквиру ове главе разматра примену начела опортунитета кривичног гоњења у поступку према малолетницима, где се прво бави низом општих проблема тог типа поступка и малолетничке делинквенције, а потом објашњава основне особености условљеног и безусловног поступања према начелу опортунитета кривичног гоњења у односу на малолетнике, при чему посебну пажњу поклања и васпитним налозима, као некој врсти „парасанкција“ које у оквиру одлагања кривичног гоњења, малолетнику одређује јавни тужилац, како би испуњењем таквих обавеза, малолетних заслужио да не буде кривично гоњен.

У оквиру четврте главе се у докторату разматрају и елементи начела опортунитета кривично гоњења у односу на међународну правну помоћ у кривичним стварима. У овом делу текста се прво анализирају основна општа правила и врсте међународне правне помоћи, а затим се анализира деловање према начелу опортунитета кривично гоњења у екстрадиционом поступку, као и када се ради о уступању кривичног гоњења иностраној држави.

У четвртој глави докторске дисертације се анализира и поступак одобрења кривичног гоњења од стране надлежног државног органа у одређеним законом прописаним ситуацијама, где кандидаткиња указује на одређене елементе деловања начела опортунитета кривичног гоњења у оквиру таквог механизма условљавања кривичног гоњења, те то повезује и са општим принципима важења нашег кривичног материјалног законодавства – територијалним као основном, а

реалним, персоналним и универзалним под одређеним законом прописаним условима.

Пета глава докторске дисертације је посвећена разматрању и анализи места и значаја начела опортунитета у упоредном кривичном процесном законодавству. Кандидаткиња анализира законска решења из низа земаља и њихових кривичнопроцесних система, где спадају Немачка, Аустрија и Канада. У оквиру ове главе се не само излажу основна решења из упоредног законодавства, већ се и ти законски механизми на одговарајући начин аналитички упоређују са одговарајућим нормама позитивног српског кривичног процесног права.

У шестој глави доктората се анализирају релевантни примери из праксе који се односе на поступање јавног тужиоца и то у односу на неколико карактеристичних кривичних дела: примена начела опортунитета код кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези са ставом 1. КЗ, примена начела опортунитета код кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, те примена начела опортунитета код кривичног дела насиље у породици. Потом се у овом делу текста анализирају статистички подаци у вези с применом начела опортунитета у Републици Србији за период 2011–2014. година, према поделу на надлежна апелациона тужилаштва. Кандидаткиња пажљиво анализира све расположиве статистичке податке и посебну пажњу поклања образлагању избора мера, односно критеријума у таквом избору, када се ради о обавезама које доминирају код условљеног опортунитета кривичног гоњења.

Последњи део докторске дисертације је закључак, који се заснива на претходном тексту и анализима како законских норми, тако и низа примера из праксе, али и релевантних статистичких података. Веома вредан део закључка је запажање кандидаткиње да дискреционо право јавног тужиоца у оцени целисходности кривичног гоњења нужно подразумева извесну слободу у одлучивању, која се не сме поистоветити са самовољом.

У докторској дисертацији мр Јасмине Киурски се закључује и да се је у циљу онемогућавања евентуалних злоупотреба у поступању јавног тужиоца, потребно утврдити критеријуме помоћу којих се одлука јавног тужиоца формира и тако избећи стварање неједнаких мерила приликом оцењивања оправданости

примене начела опортунитета. Кандидаткиња закључује да тужилачка слобода одлучивања треба да се обавља на начин који је објективан, фер, транспарентан и конзистентан, како би се обезбедило поверење јавности у кривично правосудје, а да дискреционо овлашћење јавног тужиоца, поред слободе одлучивања, носи и велику одговорност у поступању, због чега је потребно обезбедити адекватне услове кадровске, организационе и техничке природе, а пре свега самосталност и функционалну независност у поступању.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње мр Јасне Киурски оригиналан је и користан допринос науци кривичнопроцесног права, будући да представља значајно истраживање начела опортунитета кривичног гоњења.

Све претходно наведено што се тиче предмета и циља докторске дисертације јасно указује на велику актуелност теме, односно предмета докторске дисертације, која је од великог, како научног, тако и практичног значаја. Остварењем циља докторске дисертације да се подробно објасне све особености законског механизма начела опортунитета кривичног гоњења, уз указивање на одређене нејасноће у законском тексту и формулисање одговарајућих предлоге у *de lege ferenda* смислу, остварен је значај доктринарни резултат, те дат и врло солидан како научни тако и практични допринос.

Од великог практичног значаја је запажање кандидаткиње да питање мериторности одлуке јавног тужиоца приликом примене начела опортунитета и двостепености поступка има посебну важност, јер ускраћивањем права оштећеном да у смислу одредбе члана 52. став 2. ЗКП преузме кривично гоњење против учиниоца онемогућена је судска контрола одлуке јавног тужиоца, јер оштећени такође нема право да поднесе ни приговор из члана 51. став 2. ЗКП.

Имајући у виду значај одлуке о примени начела опортунитета, чињеницу да је одлука коју јавни тужилац донесе у таквим случајевима коначна и да не постоји ниједан облик институционалне контроле исправности такве одлуке, те да оштећени нема право да предузме кривично гоњење, кандидаткиња износи став да је неопходно да се уведе неки вид двостепености, односно преиспитивање одлуке јавног тужиоца о непокретању кривичног поступка. Такав образложени

став у докторској дисертацији представља врло солидан допринос кандидаткиње у односу на боље уочавање значаја и домаћаја процесног механизма који је суштина начела опортунитета кривичног гоњења, али и одређених проблема у практичној примени релевантних законских одредби.

С обзиром да је врхунски циљ кривичног поступка у демократској и правној држави да буде ефикасан али и правичан, тако да се не повреде права невиног, те да се учиниоцу кривичног дела изрекне кривична санкција на начин и под условима прописаним законом, проучавањем начела опортунитета кривичног гоњења, које ако се исправно примењује одговара како интересима окривљеног, тако и оштећеног, али и интересима друштва и правног система, дат је велики допринос остварењу тог циља. Допринос кандидаткиње, односно њене доктроске дисертације је значајан посебно захваљујући томе што је у докторској дисертацији изложен и низ аргументованих и ваљано образложених предлога у *de lege ferenda* смислу.

Резултати истраживања изложени у докторској дисертацији мр Јасмине Киурски поред научног значаја могу бити од користи и домаћем законодавцу, будући да је кандидаткиња настојала да учини и конкретне предлоге за новелирање, примену и тумачење појединих законских решења. Комисија је мишљења да докторска дисертација мр Јасмине Киурски под насловом "Начело опортунитета кривичног гоњења" представља квалитетно, занимљиво и одговорно спроведено истраживање које може бити и од великог практичног значаја у предстојећој даљој реформи нашег кривичног процесног законодавства.

6. Закључак

На основу прегледа и оцене докторске дисертације под насловом "Начело опортунитета кривичног гоњења" мр Јасмине Киурски, Комисија налази да је дисертација урађена у складу са одобреном пријавом, да је одликује добар методолошки приступ и добро промишљен концепт рада, уз складно коришћење релевантне научне литературе.

Дисертација која је предмет овог реферата је у свим својим деловима и саопштеним резултатима оригинално научно дело, плод самосталног

истраживачког поступка и промишљања. На основу тога и свега у претходном тексту наведеног, Комисија има задовољство да

п р е д л о ж и

Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Београду да прихвати овај рад као подобан за јавну одбрану, као и да одреди комисију пред којом ће мр Јасмина Киурски бранити предметну докторску дисертацију, у чијем би саставу поред потписника овог реферата била и др Татјана Бугарски ванредни професор Правног факултета Универзитета у Новом Саду.

У Београду, 10. новембра 2015. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Милан Шкулић,

редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду

др Горан Илић

редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду

др Саша Кнежевић

редовни професор Правног факултета
Универзитета у Нишу

На основу члана 24. и члана 135. став 7. Статута Правног факултета Универзитета у Београду, а у смислу одредаба члана 124. и 125. Статута Правног факултета Универзитета у Београду из 2002. године, Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду, на III седници од 21. децембра 2015. године, донело је

О Д Л У К У

Члан 1.

Прихвата се извештај Комисије за преглед и оцену докторске дисертације кандидаткиње **мр Јасмине Киурски**, под насловом: „**Начело опортунитета кривичног гоњења**“, и одређује Комисија за одбрану, у саставу:

др Милан Шкулић, редовни професор
др Горан Илић, редовни професор
др Саша Кнежевић, редовни професор Правног Факултета
Универзитета у Нишу.

Универзитет у Београду је 6. јула 2010. године, актом под 02 број: 020-2576/24-10, дао сагласност на предлог теме докторске дисертације.

Кандидаткиња је објавила рад: „Насиље у породици“, *Темид*, бр. 2/2003.

Објављени рад квалификује кандидата за одбрану докторске дисертације.

Члан 2.

О извршењу ове одлуке стараће се Декан Правног факултета Универзитета у Београду.

04-број: _____

Београд

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Декан

Професор др Сима Аврамовић

На основу члана 24. Статута Правног факултета Универзитета у Београду, а у смислу одредаба члана 126. Статута Правног факултета Универзитета у Београду из 2002. године, Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду, разматрајући захтев кандидаткиње мр Јасмине Киурски за продужење рока за одбрану докторске дисертације, на XXII седници од 23. фебруара 2015. године, донело је

О Д Л У К У

Члан 1.

ОДОБРАВА СЕ кандидаткињи **МР ЈАСМИНИ КИУРСКИ** продужење рока за одбрану докторске дисертације под називом: "**Начело опортунитета кривичног гоњења**".

Кандидаткиња је дужна да докторску дисертацију одбрани до **13. марта 2016. године**.

Члан 2.

О извршењу ове одлуке стараће се Декан Правног факултета Универзитета у Београду.

04-број: 143/2
4.3.2015
Београд

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Декан

Професор др Сима Аврамовић

